

Skladačka

Mária Nováková

Autor	Vydavateľ	Licencia	Vydanie	GKBN
Mária Nováková	Greenie knižnica	CC-BY-NC-ND	Prvé (2013)	010001

Celý život je jedna veľká skladačka. Rozličné kúsky sveta máme okolo seba. Vlastne, nie len okolo, aj my sami do tohto sveta patríme. Veľké či malé kúsky, okrajové či tie v centre, všetky sú potrebné, ak chceme celé dielo. Všetci začínajú žiť s inými kúskami skladačky. Ako sa poskladajú, čo spolu vytvoria a ako bude sedieť všetko dohromady, to môže ovplyvniť každý z nás - no nie zaručiť.

Šiesta zbierka básní od Márie Novákovej je výberom novej tvorby, v ktorej sa často epicky pozerá na život mladých ľudí a ich sny. Prirovnávaním k predmetom podporuje predstavivosť čitateľov a umožňuje vysvetliť si jej verše akýmkoľvek spôsobom. Alternatívny názov zbierky je Smutný klaun, ktorý vystupuje v básni Na moste. Úvodná báseň Skladačka je pokusom o vysvetlenie jednej z najťažších otázok – čo to vlastne je tá slávna láska, ktorá je v toľkých príbehoch, piesňach či filmoch, že by to bol nadľudský údel všetko porátať.

Obsah

Skladačka.....	1
Skladačka.....	4
Čarodejnica.....	5
Milovaná.....	6
Vyvolený.....	7
Pohľad do neba.....	8
Dve kométy.....	9
Oceľové slzy.....	10
V zasneženej náruči.....	11
Smutná sviečka.....	12
Odísť preč a zamávať.....	13
Na moste.....	14
Padajúci list.....	15
Najkrajší sviatok roka.....	16
Smutní vlci.....	17

Skladačka

Láska je skladačka,
malé kúsky zapadajú,
keď sa dvaja spolu hrajú,
na líšku a na macka.

Bez veľkej škatule,
tá sa rozbalila,
prišla dobrá víla,
opretá pri múre.

Chýbajú niektoré kúsky,
musel ich niekto ukradnúť,
ten kto vedel odhadnúť,
všetky mínusy i plusy.

Stratil sa kúsoček tváre,
nikto však nevie ktorej,
nehľadajú chybu na svojej,
ak sú všetci v práve.

Až sa zahodí celá skladačka,
tak sa zas uvidí,
kto ako závidí,
a kto dal jeden kúsok do vďaka.

Čarodejnica

Bola z veľkého mesta,
taká jedna čarodejnica,
nemala červené líca,
stvorená z dobrého cesta.

Sama kráčala popri rieke,
silný krok oproti vetru,
keď nemala svoju metlu,
robila kroky veľké.

Kráčala do diaľky,
nemala žiadny strach,
cez lesy i hustý prach,
niesli ju topánky.

Lapili ju na križovatke,
nevedela ktorým smerom,
za pomstou a Luciferom,
podobala sa matke.

Postavili silné stĺpy,
zapálili jej nohy,
je tu koniec slohy,
aj jej talent trpí.

Milovaná

Z polovice milovaná,
v polovici milovania,
ľúbiť jej city bránia,
zraňujú ju i bránia.

Pred pocitom samoty,
z mesta do samoty,
kde zablúdila láska,
ten čo blúdi ju láska.

Zablúdi, kto počuje jej slová,
nájde cestu a zmizne bez slova,
muž uvidí iné sukne pekné,
kopačky vedia kopat' pekne.

Ale ona bola milovaná,
nad chudákom zmilovaná,
jej priateľkou je posteľ hrana,
skutočná a nie len h(rana).

Keď na poslednú večeru,
ráno vhodnú i k večeru.
príde silné vytriezvenie,
sú milované triezve? Nie?

Vyvolený

Na dvere klope muž,
chce odpísať vodu,
otvorím dvere do záchodu,
"tak si poslúž".

Tento je však iný,
túži po letnej láske,
mať srdce na retiazke,
tak ako na prázdniny.

Zoznámenie pri doske,
on sa pýta veľa,
ne'ahá do kúpeľa,
neznejú slová sprosté.

Necháva mi číslo,
pre divné predtuchy,
prípadné poruchy,
hlavou mi blyslo.

Sestra príde ani z neba,
vôbec sa jej nelení,
"aký je môj vyvolený",
"zvykol si... na teba?"

Pohľad do neba

V nebi na obláčiku,
pozerá na Zem,
kde cítim jej vnem,
položený na konáriku.

Nedotiahnem do tej výšky,
na nebo ani nedovidím,
všetkým ale závidím,
pohľad malej myšky.

Lieta vo výšinách,
vidí a všetko počuje,
žije a nič neľutuje,
v sviatočných končinách.

Ale na Zemi je bieda,
prepletené sklamania,
chýbajú rúk podania,
aj tmavá kráska je bledá.

Škaredá a zronená slečna,
pozerá do nebička,
kde je jej mamička,
výnimočná a nie bežná.

Dve kométy

Niekedy sklopíme uši,
počkáme na novinky,
meškajú presne ako hodinky,
hovorí to čo každý tuší.

Všetko máme, všetko vieme,
dokážeme zamávať fyzike,
nemáme strach hovoriť v lyrike,
o tom že sa už nepohneme.

Ostaneme prikovaný,
na rohu dvoch nešťastí,
spolu padáme do pascí,
kto nám príde do rany.

Raz nájdeme aj seba,
možno v novej tabuľke,
ja budem pri Bambulke,
opretá o kúsok chleba.

Neviem dobre kde budeš ty,
prehľadávať nádeje,
možno nás dokopy zaveje,
dve zablúdené kométy.

Oceľové slzy

Oceľové slzy planú,
dvojica na obrázku,
práve spoznáva lásku,
skutočnú i hranú?

Ale slzy stekajú stále,
niekedy len tie sú pravé,
skončili letné a hravé,
spoznávania pomalé.

Teraz ju mrzí fotka,
pri nej krivé nožnice,
vytiahnuté z police,
kde začala láska krotká.

Rozprúdila sa krv v žile,
narazila na žiletku,
darovanú vo zmätku,
za jablko dávno hnilé.

Teraz sa modlí k Márii,
za možnosť vrátiť čas späť,
namiesto princa ľudská smeť,
aj jej slzy si ho vážili.

V zasneženej náruči

V zasneženej náruči,
potichu čaká sklamanie,
očakáva krátke stonanie,
pod papučou v papuči.

Aby prišlo potešenie,
musí prísť rana cez sny,
keď sú hrdinovia nervózni,
nikto nečaká na zlepšenie.

Dvojica v náruči spolu plače,
tak ako jeden stratili chuť žiť,
nastúpiť na vlak a preč ísť,
strach zakryl všetko dračie.

Jedna snehová vločka,
nepodstatne schúlená
spojila mladé kolená,
priblížili sa troška.

Na dotyk líc to nestačí,
odvaha sa skryla do skrine,
hádajú sa kto je na vine,
ten kto miloval sa mračí.

Smutná sviečka

Na hornej chalupe,
ticho svieti posol správ,
tu nekrčí sa celý dav,
len svetielko na kozube.

Zapálená za dušičku,
maličký pán sveta,
návštevník prvého leta,
má tu svoju poličku.

Hračky bez odtlačkov,
medvedík pripravený,
už sa nikdy nezmení,
koniec bez začiatkov.

Prázdna izba bez pavučín,
takmer bez života,
smútok a porota,
ktorá spravila jeden čin.

Odvtedy svieti sviečka,
hrdosť jej vždy chýbala,
aj by s večnou tmou splývala,
ale nevie byť herečka.

Odísť preč a zamávať

Podľahla pokušeniu,
odísť preč a zamávať,
všetky diaľky prekonávať,
pre tú chvíľočku blaženú.

Byť sama a opustená,
na pokraji svojich síl,
tam pri kraji krásnych víl,
kde sa nezmestí žena.

Odísť pre svoj veľký návrat,
pohnevanie s udobrením,
pohnevaná s udobreným,
hľadať výhľad i závrat.

Srdce stojí a nevie kam,
roztrhnúť sa nemôže,
ani na lepenie sa nezmôže,
určená k nudným hrám.

Na správnych a zodpovedných,
s úsmevom zo žuly a uhlia,
vzplanie rýchlo kde sa dvaja túlia,
králi dotykov posledných.

Na moste

Na moste sedí smutný klaun,
ten čo tešil všetky deti,
teraz plače o preteky,
mlčaním pripomína chrám.

Môže sám za mlčanie,
však hovoril veľa,
keď vtipy z iného pera,
nasledovali ho spontánne.

Teraz mlčí celkom sám,
kde už nikto nechodí,
zastal čas a smiať sa nehodí,
iba on a kŕdeľ vrán.

Tmavé ako svedomie,
keď ho zahodil za túžbu,
urobil sám pre seba službu,
prvýkrát a vedome.

On nemôže do cirkusu,
ktorý sa volá Život mladých,
preto pozdravuje pozostalých,
ktorým sa netrafil do vkusu.

Padajúci list

Medzi snehovými vločkami,
padá zožltnutý list,
pokrytý malými bodkami,
nevedel kedy má ísť.

Čakal až na záverečnú,
postupne strácal priateľov,
nechcel na cestu nebezpečnú,
sťažoval sa na listov zlodejov.

Zelené listy dávno odišli,
zo žltých je posledný,
je to dlho čo na cestu išli,
ako prvý tí nezbední.

Ostali len nerozhodné,
listy neoblúbené,
nevedeli čo je vhodné,
klamstvá čo boli sľúbené.

Teraz padá ten posledný,
do kaluže i do blata,
nebude čistý ani smädný,
jeho posledná komnata.

Najkrajší sviatok roka

Kde bolo, tam bolo,
bol raz jeden domček,
v ňom robila stromček,
sama a nesmelo.

Namiesto salóniek jablká,
pekné iba z jednej strany,
mala taký zvyk od mamy,
pod tanierom posledný dukát.

Nešetrila papierom,
darčeky sú tak väčšie,
aby čas rýchlejšie prešiel,
rozbaľovaním so zásterou.

Vo veľkej krabici,
teší sa na pero,
môže sa rozprávať nemo,
s fotkou na polici.

Aj z mála vie mať dosť,
nič jej viac nechýba,
veď v konzerve ryba,
jej robí spoločnosť.

Smutní vlci

Ide dievča cez čistinu,
hľadá liek choroby,
ukuté do podoby,
ktorá hádže vinu.

Vykračuje celkom sama,
zronená a zhrbená,
s prezývkou, no bez mena,
skôr dievča ako dáma.

Stretne iba smutných vlkov,
ktorí nevedia čo so sebou,
nepatria do slávnych príbehov,
sú len zmesou hladných krkov.

Hladní, ale nie zúfalí,
nepoznajú nenávisť v svorke,
ani chorobu v ponorke,
ju by si na večeru nedali.

Učila milovať smutných vlkov,
vysmiali sa potichúčky,
prešli cez lesy a lúčky,
do novučkých útulkov.